

דוח השתתפות בכינוס מועצת ICED

International Consortium for Educational Development

נירה חטיבה¹, אוניברסיטת תל-אביב

**כינוס המועצה נערך בשפילד, אנגליה,
בתאריכים 9-11 ביוני 2006. המועצה
מורכבת מנציגי יחיד של כל מדינה חברה.
הנציג מייצג את רשת מרכזי ההוראה
במוסדות החינוך הגבוה שבאותה מדינה.
להלן הצגת מטרות האיגוד ופעילויותיו
הכלליות, וכן תיאור הפעילויות של הרשת
בכל מדינה בנפרד.**

להלן דיווח של נציגים אחדים על הפעילויות בארצותיהם.

אנגליה: SEDA

באנגליה יש דרישה גדולה לפיתוח סגל, ומוקצב כסף רב למטרה זו. בשנת 2003 פורסם "נייר לבן" של הממשלה אשר:

- מחייב את כל מרכזי ההוראה לעמוד בסטנדרטים פרופסיונליים להוראה שנוסחו ופורסמו על-ידי האקדמיה לחינוך הגבוה.

- יוזם תמיכה ב-74 מרכזים למצוינות בהוראה ולמידה במוסדות החינוך הגבוה - בתקציב של 330 מיליון ליש"ט לחמש שנים.

- יוזם הקצאת כספים לתמיכה במחקר לקידום ההוראה (לאחרונה הוכרזה הקצבה חדשה נוספת של 580 מיליון ליש"ט).

- מעניק 50 מענקים בשנה למורים מצטיינים - 10,000 ליש"ט ליחיד ו-1.5 מיליון ליש"ט לפרויקט.

הגדרת התפקיד של מפתחי הסגל:

- ברמה ארצית: לזהות צרכים ופרקטיקה קיימת, לשמש כמערכי הוראה ברמה מוסדית וכלל ארצית, לעצב אסטרטגיות הוראה ולבצע פעילויות של פיתוח סגל, לעזור בהגשת הצעות לקבלת מענקים.
- לשמש יועצים לארצות אחרות.

האיגוד המקצועי של מפתחי סגל:

באיגוד זה חברים 85 מוסדות. באנגליה יש בסך הכול 120 מוסדות אקדמיים; כלומר לא כל המוסדות האקדמיים חברים באיגוד זה, כי ניתנת תמיכה ממשלתית גדולה דרך קרן אחרת והיא: **The academy of higher education**

מטרת האיגוד:

לקדם פרקטיקה חדשנית וטובה בחינוך הגבוה; לתת מסגרת כוללת לפיתוח מקצועי של מפתחי סגל ושל קורסים לאנשי סגל, לקדם את איכות הפעילויות לקידום הלמידה, לקדם קשרים עם איגודים דומים ולהיות מעורבים בדיון הציבורי בנושאים רלוונטיים.
האיגוד זיהה 15 שטחי פיתוח בחיי אוניברסיטה שהוא צריך לעסוק בהם:

- Action research
- Developing leaders
- Developing professional practice
- Embedding learning technologies
- Enhancing academic practice in disciplines
- Enhancing research practice
- Exploring learning technologies

מטרות האיגוד

- ליצור שיתוף בין רשתות כל הארצות החברות בחומרים, במידע ובידע על בעיות ופתרונות.
- לעזור ביצירת רשתות ארציות.
- לתמוך ברשתות בארצות מתפתחות.
- ליזום פעולות בינלאומיות.

פגישות ונסים של האיגוד

- המועצה מתכנסת אחת לשנה. השנה התקיים הכנס השישי.
- אחת לשנתיים היא צמודה לכנס בינלאומי.
- בשנה שאינה צמודה לכנס, המועצה מתכנסת בעיקר בארצות מתפתחות.
- פגישת המועצה בשנה הבאה תהיה באסטוניה.
- בכנס השנה השתתפו 250 משתתפים והתקיימו 140 ישיבות.
- בפעם הבאה (בעוד שנתיים) ייערך הכנס ב-Salt Lake City בארצות הברית.

השתתפות

השתתפו בפגישה נציגי הארצות: בלגיה, אנגליה, אירלנד, ניו זילנד, ארצות הברית, קנדה, אוסטרליה, גרמניה, הולנד, פינלנד, אסטוניה, סרי לנקה, דרום אפריקה, נורבגיה, ספרד, ישראל.
נעדרו: נציגי רוסיה, שווייץ, הודו, דנמרק.

62

1. פרופ' נירה חטיבה, ראש המרכז לקידום ההוראה

המטרות: לקדם מדיניות ופרקטיקה של החינוך הגבוה בנושאי הוראה ולמידה, פיתוח אקדמי ומחקרי, קידום תמיכה מוסדית להוראה ולמידה, הובלת רפורמה בחינוך הגבוה.

פעילויות: קיום אתר, פרסום כתב עת שפיט, חוברות בנושאי פיתוח סגל, רבעון ועיתון שבועי המופץ בדוא"ל. אחת לשנה נערך כנס בינלאומי בהשתתפות כ-300 נציגים. קיימת תכנית מענקים המבוססת על פורטפוליו המוגש על-ידי המועמדים.

סרי לנקה

בשבע השנים האחרונות כל מורה חדש באוניברסיטה ובמכללה חייב לעבור קורס בהוראה ולמידה. האיגוד מורכב מסגל אקדמי בכל האוניברסיטאות ומונה 84 חברים אישיים.

המטרות: לשפר את יעילות החינוך הגבוה, לתמוך בפיתוח סגל, להשתתף בקידום מדיניות, להוות פורום לשיתוף בחומרים, ידע ורעיונות ומידע, לתגמל הצטיינות בהוראה. פעילויות: פרסום חומרים המקדמים פיתוח סגל, קיום קורסים וסדנאות לפיתוח סגל, ניהול כנסי מחקר, עזרה למוסדות בחינוך הגבוה למפות צרכים ולזהות אסטרטגיות לקידום הפרקטיקה ופרסום עלון בדוא"ל.

נקודות לציון מדיווחי נציגי הרשות הארציות

מפתחי סגל: פרופסיונליזציה של המקצוע

- מפתחי סגל אינם מתמקדים רק בהוראה של אנשי הסגל אלא עוסקים בפיתוח ארגוני ובנושאים רבים אחרים, כמפורט ברשימת 15 הנושאים שלעיל, כמו מעורבות בחחקר בנושאים רלוונטיים.
- באוניברסיטאות אחדות קיים תואר אקדמי בפיתוח סגל - כלימודי תעודה מעבר לתואר ראשון או כחלק מלימודים (מיינור) לתואר שני.
- קיים אימון מקצועי של מפתחי סגל (בנושאי תיאוריה ופרקטיקה) גם ללא תואר אקדמי - בית ספר קיץ להכשרת מפתחי סגל חדשים והשתלמויות לוותיקים.
- קיימת הערכה של עבודת מפתחי הסגל ושל הפעילויות במרכזים לפיתוח סגל.
- קיימת פעילות לאקדמיטציה של מפתחי סגל.
- מתקיימים כנסים, פרסומים, רשת תקשורת, אתר כלל ארצי.
- בכל מרכז הוראה יש כמה מפתחי סגל.
- מפתחי הסגל (פרט למי שעומדים בראש המרכזים) ברובם אינם בעלי תואר שלישי (פרט לארצות הברית).

נוסף על דיווחים של נציגי הארצות הופיע בפני המשתתפים צוות של פרויקט אירופי העוסק בעיצוב סטנדרטים להוראה ולמידה בחינוך הגבוה:

NETLE, Network of European Tertiary Level Educators:
Thematic network of around 40 partners preparing **Meta standards** for teaching and learning in HE.

External examining
Leading and developing academic practice
Leading staff and educational development
Learning, teaching, and assessment
Staff and educational development
Student support and guidance
Supervising postgraduate research
Supporting learning

פעילויות האיגוד

- למפתחי סגל: קבוצות תמיכה ארציות, כנסים, פרסומים, מגזין למורים בחינוך הגבוה, כתב עת שפיט למחקר בנושאים רלוונטיים, תקשורת עם ארגונים דומים בארצות אחרות, השגת כספים, קיום הליך של אקדמיטציה של מפתחי סגל.
- למורים ולסגל אקדמי תומך: כנסים ופרסומים על נושאים של הוראה, למידה, הערכה, תכנון קורס וניהול. קיום כתב עת שפיט על חידושים בהוראה, למידה והערכה. תקשורת עם רשתות דומות אחרות. אקדמיטציה של מורים בחינוך הגבוה על בסיס סטנדרטים. מתן פרסים בתחרות על מחקרים בנושאים רלוונטיים. פעילויות נוספות:
 - פיתוח קטגוריות למתן פרסים לכל אחד משטחי העניין המפורטים לעיל.
 - עיצוב תהליך הערכה של מפתחי סגל.
 - קיום בית ספר קיץ למפתחי סגל חדשים. E-learning
 - עיסוק בפיתוח פורטפוליו.

ארצות הברית: POD

האיגוד שם דגש בהתמקצעות של מפתחי סגל המאיישים את מרכזי ההוראה. באיגוד 1600 חברים אישיים ביותר מ-600 מוסדות הוראה בחינוך הגבוה, מהם 150 חברים בינלאומיים מ-27 מדינות. בכל אחד מהכינוסים השנתיים האחרונים שהתקיימו ב-2005 וב-2006 היו 750 משתתפים.

קנדה

האיגוד מנוהל על-ידי ועדת היגוי של 10 נציגי המחוזות הקנדיים. חברים בו 50 מוסדות ו-600 חברים אישיים. בתכניתו לעתיד להפוך לארגון ללא מטרות רווח המקבל תרומות. המטרה: קידום ההוראה והלמידה בחינוך הגבוה. פעילויות: כנס חד-שנתי, פרסים ארציים, עלון המתפרסם שלוש פעמים בשנה, פרסום חוברות הדרכה, רשת תקשורת פעילה, השתתפות בפעילויות ארציות ובינלאומיות.

אוסטרליה: HERDSA

הממשלה מעורבת ביותר בקידום איכות ההוראה והלמידה ונותנת פרסים אישיים על מחקר, על הוראה מצטיינת ועל פעילויות הוראה בתחומי התוכן, וכן מענקים לאוניברסיטאות על הוראה טובה המבוססים על הערכת ההוראה. האיגוד קיים למעלה מ-30 שנה, ויש בו 950 חברים אישיים מאוסטרליה, מניו זילנד ומארצות אחרות.